EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.6.4.
COM(2015) 247 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

2014. évi jelentés a versenypolitikáról

{SWD(2015) 113 final}

1. BEVEZETÉS

2014 új kezdetet jelentett Európa számára. Az európai választásokat követően az Európai Parlament a Juncker bizottsági elnök politikai iránymutatásában[1] foglalt prioritások alapján jóváhagyta az új Európai Bizottság megalakulását. A versenypolitikáért felelős biztos, Margrethe Vestager megbízólevelében az áll, hogy a versenypolitika „*szükség szerint hozzájárul a munkahelyteremtés és a növekedés programjához, többek között a digitális egységes piac, az energiapolitika, a pénzügyi szolgáltatások, az iparpolitika és az adócsalás elleni küzdelem területén*”[2]. A versenypolitika 2014-ben valóban felölelte ezeket a területeket, és szilárd alapot biztosított az Európai Bizottság átfogó politikaalkotási tevékenységének támogatásához.

A versenypolitika segíthet egy valódi digitális egységes piac megteremtésében. A tudásalapú ágazatokban az élénk verseny elengedhetetlen az innováció ösztönzéséhez és ahhoz, hogy valamennyi európai polgár élvezhesse a technológiai fejlődés előnyeit. Ezenfelül az antitröszt- és összefonódási politika hatékony végrehajtásának köszönhetően a kisvállalkozások könnyebben boldogulnak és jutnak piacra a hálózati hatások által uralt ágazatokban. Végül, az állami támogatási szabályok széles sávú szektorra történő alkalmazása elősegíti a megfizethető árú, megfelelő lefedettség biztosítását.

Az energiaágazatban a versenypolitika gondoskodik arról, hogy a vállalkozások ne tartsák fenn vagy állítsák vissza azokat az akadályokat, amelyek megóvják őket a versenytől, hátráltatva ezzel az európai energiaunió létrehozását. A versenyjogi szabályok végrehajtása egyúttal biztosítja az energetikai infrastruktúrához való tisztességes és megkülönböztetésmentes hozzáférést, megszünteti a piaci integráció előtt álló akadályokat, valamint előmozdítja a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli versenyt. A felülvizsgált energetikai és környezetvédelmi állami támogatási szabályok segítséget nyújtanak a tagállamoknak, hogy támogatásaikat célzottabban fordíthassák például a megújuló energiaforrásokra, az infrastrukturális beruházásokra, az energiatermelési kapacitásra vagy arra, hogy a nagy villamosenergia-felhasználókat mentesítsék a megújuló energiaforrások támogatásának finanszírozási terhei alól.

A Bizottság kiemelt figyelmet fordított a pénzügyi szolgáltatásokra, ahol fő célja az volt, hogy a pénzügyi ágazat stabilitását és tisztességesebb működését helyreállítva visszaterelje azt a reálgazdaságnak való hitelezésre irányuló alapvető feladatához. A bankunió kialakítása erősíti az európai polgárok és piacok európai bankrendszer iránti bizalmát. A szabályozási erőfeszítésekkel együtt alkalmazott végrehajtási intézkedések emellett a származtatott pénzügyi eszközök (derivatívák) piacán és a fizetési ágazaton belül jelentkező versenyellenes gyakorlatok visszaszorítását is célozták.

Az iparpolitika középpontjában az uniós vállalkozások világszintű sikerének zálogául szolgáló versenyképes és nyílt belső piac állt. Az új állami támogatási keretrendszer abban a szellemben jött létre, hogy a kormányzati támogatásokat a növekedés és a versenyképesség szempontjából legfontosabb területekhez irányítsa. Mindemellett a Bizottság 2014-ben több

[1] Jean-Claude Juncker, „Új kezdet Európa számára: a munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás programja” – Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára, Nyitóbeszéd az Európai Parlament plenáris ülésén, 2014. július 15.: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_hu.pdf.

[2] Jean-Claude Juncker, Mission Letter to Margrethe Vestager, Commissioner for Competition (Megbízólevél Margrethe Vestager versenyjogi biztos részére), 2014. november 1., elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/commission/sites/cwt/files/commissioner_mission_letters/vestager_en.pdf.

kartell ellen indított vizsgálatot és rótt ki szankciókat az alapanyagok és a köztes termékek piacán. Az antitrösztszabályok végrehajtása enyhíti és – visszatartó erejének köszönhetően – megelőzi a kartellek által az ellátási láncban okozott és az Unió nemzetközi versenyképességét rontó károkat.

Az új Bizottság továbbra is célzottan foglalkozik majd az adóelkerülés és az adócsalás elleni küzdelemmel. 2014-ben a Bizottság szigorította az adóügyi állami támogatások ellenőrzését, és ennek érdekében az uniós versenyjogi eszközök alkalmazásával gondoskodott arról, hogy az uniós országok ne könnyítsék meg egyes multinacionális vállalatok számára annak elkerülését, hogy tisztességes mértékben kivegyék részüket az adófizetésből.

A versenypolitika egyik fő eredményeként 2014-ben elfogadták az antitrösztszabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetekről szóló irányelvet[3]. A Bizottság által 2013 júniusában előterjesztett irányelvet 2014-ben fogadták el, és még abban az évben hatályba lépett. A tagállamoknak 2016. december 27-éig kell gondoskodniuk a végrehajtásról. Az irányelvnek köszönhetően az európai polgárok és vállalatok könnyebben juthatnak majd érdemi kártérítéshez az antitrösztszabályok megsértéséből eredő, például a kartellek és a piaci erőfölénnyel való visszaélés okozta károkért. Az irányelv a versenypolitika terén az első rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogalkotási kezdeményezés, és mérföldkövet jelent a Bizottság és a többi uniós intézmény közötti versenypolitikai párbeszédben.

2. ÚTON EGY ÖSSZEKAPCSOLT DIGITÁLIS EGYSÉGES PIAC FELÉ

A digitális gazdaság kiemelt jelentőséggel bír Európa jövőbeni növekedése és versenyképessége szempontjából. A digitális egységes piac megvalósítása számos más ágazatban, például az energia, a közlekedés, a közszolgáltatások, az egészségügy és az oktatás területén is ösztönzőleg hatna az innovációra és a növekedésre[4]. A valódi digitális egységes piac új ágazatokban is növekedést és minőségi munkahelyeket teremtene. A digitális egységes piac integrációjának előrehaladtával egyre fontosabb, hogy az uniós versenypolitika Unió-szerte biztosítani tudja a tisztességes és egységes digitális feltételeket.

A digitális egységes piac alapjainak megteremtése: a széles sávú és távközlési hálózatokhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésének és e hálózatok versenyképes piacainak a támogatása

A digitális gazdaság kiteljesítéséhez a nagy sebességű („új generációs”) hálózatokba való jelentős beruházásokra van szükség. A verseny és a fogyasztói kereslet fontos beruházásösztönzőként működik, a tagállami programok pedig támogatják az infrastruktúra megújítását és korszerűsítését. Mivel a széles sávú hálózatok valamennyi területen egységes kiépítése tekintetében a piac nem működik megfelelően, az állami támogatás továbbra is fontos szerepet játszik majd ebben az ágazatban. Az elmúlt három évben a Bizottság több mint 10 milliárd EUR értékben hagyott jóvá széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatást. Ez az összeg ugyanakkor nem foglalja magában az ágazatnak nyújtott összes

[3] Az Európai Parlament és a Tanács 2014. november 26-i 2014/104/EU irányelve a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról (HL L 349., 2014.12.5., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2014_349_R_0001&from=HU.

[4] Lásd pl. az "*Unlocking the ICT Growth Potential in Europe: Enabling people and businesses* (Az ikt-ben rejlő növekedési potenciál felszabadítása Európában: az emberek és a vállalkozások lehetőségeinek javítása)” címmel a Conference Board által az Európai Bizottság részére készített, 2013. évi tanulmányt, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/new-study-unlocking-ict-growth-potential-europe-enabling-people-and-businesses.

állami támogatást, mivel nem minden állami intézkedés tekinthető az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak. A tagállami finanszírozáson túl az Unió is nyújt további támogatást.

Az ilyen állami beruházásokat azonban körültekintően azokhoz a területekhez kell irányítani, ahol hiányzik a piaci ellátottság, máskülönben fennáll a magánbefektetések kiszorításának veszélye. Az állami támogatás ellenőrzésének emellett a technológiasemlegesség elvének tiszteletben tartását, azaz azt is biztosítania kell, hogy a sikeres technológiát ne előzetesen, állami beavatkozás útján határozzák meg, hanem azt hasznossága szerint – azaz piaci verseny alapján – a felhasználók válasszák ki. Megfelelő elemzési környezet biztosítása érdekében a közelmúltban sor került az állami támogatási szabályok felülvizsgálatára. Az új állami támogatási keretrendszer magában foglalja a 2013. évi széles sávú hálózatokról szóló iránymutatást[5], amelyek összehangolják a széles sávú hálózatok támogatására vonatkozó állami támogatási szabályokat a digitális menetrend célkitűzéseivel, valamint a 2014-ben elfogadott általános csoportmentességi rendeletet[6], amelynek hatóköre a széles sávú infrastruktúrákat célzó egyes támogatásokra is kiterjed.

A Bizottság azt is biztosítja, hogy a széles sávú és a mobilhálózatok nyitottak és versenyképesek maradjanak, ez ugyanis az élénk digitális egységes piac elengedhetetlen feltétele. Részletes vizsgálatot követően a Bizottság októberben közel 39 millió EUR összegű, külön-külön és egyetemlegesen is érvényesíthető bírságot szabott ki a Slovak Telekomra és anyavállalatára, a Deutsche Telekomra, amiért azok több mint öt éven keresztül tisztességtelen stratégia keretében és az uniós antitrösztszabályokat megsértve kizárták a versenytársakat a szlovák piacról[7]. Közelebbről, a Bizottság különösen megállapította, hogy a Slovak Telekom nem volt hajlandó hozzáférést biztosítani versenytársainak a helyi hurkokhoz, az alternatív szolgáltatókkal szemben pedig árprést alkalmazott. A Deutsche Telekomra ezenfelül a megfelelő visszatartó erő biztosítékaként további 31 millió EUR bírságot szabtak ki, amely egyúttal az ismételt visszaélésért (visszaeső magatartásért) járó szankcióként is szolgált, mivel a vállalatot 2003-ban a német széles sávú piacon alkalmazott árprésért már megbírságolták[8].

A mobil távközlési piacon folyó egészséges verseny különösen fontos az európai fogyasztók számára, akik így továbbra is kedvező áron juthatnak jobb minőségű szolgáltatásokhoz. 2014 nyarán a Bizottság részletes vizsgálatot követően feltételesen jóváhagyott két mobilhálózati szolgáltatók közötti összefonódást Írországban (Hutchison 3G UK/Telefónica Ireland)[9],

---

[5] A Bizottság közleménye – *Uniós iránymutatás az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról* (HL C 25., 2013.1.26., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:hu:PDF.

[6] A Bizottság 2014. június 17-i 651/2014/EU rendelete a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.187.01.0001.01.HUN.

[7] A Bizottság által az AT.39523 sz., *Slovak Telekom* ügyben 2014. október 15-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39523.

[8] A Bizottság által az AT.37451, AT.37578 és AT.37579 sz., *Deutsche Telekom AG* ügyekben 2003. május 21-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003D0707.

[9] A Bizottság által az M.6992 sz., *Hutchison 3G UK / Telefónica Ireland* ügyben 2014. május 28-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_6992.

illetve Németországban (Telefónica Deutschland/E-Plus)[10]. Ezekben az ügyekben a korrekciós intézkedések biztosították, hogy fennmaradjon a piaci szereplők közötti verseny, egyrészről az úgynevezett virtuális mobilszolgáltatók – azaz a saját hálózattal nem rendelkező és ehelyett más szolgáltatói hálózat igénybevételével szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók – piacra lépése és terjeszkedése révén, valamint azáltal, hogy nyitva hagyják a lehetőséget egy új hálózati szolgáltató későbbi piacra lépése előtt.

Alkalmazkodás a korhoz: az intelligens eszközökre és az online szolgáltatásokra vonatkozó versenypolitikai intézkedések

Az intelligens mobileszközök egyre nagyobb teret nyernek a digitális gazdaságban. 2014-ben fordult elő első alkalommal, hogy több felhasználó használta az internetet intelligens mobileszközről, mint számítógépről. Ezen a területen a Bizottság az erőfölénnyel való lehetséges visszaéléssel kapcsolatos panaszok miatt előzetes vizsgálatot indított a Google-nak az Android mobil operációs rendszert érintő üzleti gyakorlatát illetően. A Google Android az okostelefonok első számú operációs rendszere.

Októberben a Bizottság az összefonódásról szóló uniós rendelet értelmében engedélyezte a WhatsApp Facebook által előirányzott felvásárlását. A Facebook (a Facebook Messenger révén) és a WhatsApp egyaránt olyan okostelefon-alkalmazásokat kínál, amelyek segítségével a fogyasztók szöveges üzenetek, fényképek, hang- és videoüzenetek útján kommunikálhatnak. Az összefonódást feltétel nélkül hagyták jóvá, különös tekintettel a piac dinamikus jellegére, az alacsony belépési korlátokra és a további versenytársak elégséges számára[11]. A Bizottság vizsgálata három területre összpontosult: fogyasztói kommunikációs szolgáltatások, közösségi hálózati szolgáltatások és online hirdetési szolgáltatások.

Az intelligens mobileszközök területén nagy jelentőséggel bírnak a szabványmeghatározási eljárások és az átjárhatóság. Ebben az összefüggésben a Bizottság áprilisban két fontos határozatot fogadott el a szabványba foglalt alapvető szabadalmakról: a Motorola Mobility elleni tiltó határozatot[12] és a Samsungra vonatkozó kötelezettségvállalási határozatot[13]. A szabványba foglalt alapvető szabadalmak elengedhetetlenek egy adott ipari szabvány megvalósításához. Műszakilag nem lehetséges a szabványnak megfelelő terméket, például okostelefont előállítani a szabványba foglalt alapvető szabadalmak által védett technológia felhasználása nélkül. Annak ellenében, hogy szabadalmaik a kapcsolódó szabványok részét képezik, a Motorola és a Samsung vállalta, hogy ezek hasznosítását tisztességes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes (FRAND) feltételek mellett engedélyezni fogja. A Bizottság a szellemi tulajdonhoz kötődő jogok jogosultjait megillető tisztességes ellentételezés biztosításával egyidejűleg maximalizálni kívánja a szabványosításból fakadó előnyöket.

[10] A Bizottság által az M.7018 sz., *Telefónica Deutschland / E-Plus* ügyben 2014. július 2-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7018.

[11] A Bizottság által az M.7217 sz., *Facebook / Whatsapp* ügyben 2014. október 3-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217.

[12] A Bizottság által az AT.39985 sz., *Motorola – A GPRS szabványba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése* ügyben 2014. április 29-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39985.

[13] A Bizottság által az AT.39939 sz., *Samsung – Az UMTS szabványba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése* ügyben 2014. április 29-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39939.

Az antitrösztszabályok végrehajtása a szabványba foglalt alapvető szabadalmak területén

A Bizottság a Motorola Mobility-vel szembeni tiltó határozatában kimondta, hogy a Motorola visszaélt piaci erőfölényével, amikor Németországban szabványba foglalt alapvető szabadalom alapján ideiglenes intézkedést kért az Apple-lel szemben, jóllehet az Apple hajlandó volt licenciát vásárolni az egyik német bíróság által meghatározott hasznosítási feltételekkel.

A Bizottság egy hasonló esetben jogilag kötelező erejűvé nyilvánította a Samsung által abból a célból felajánlott kötelezettségvállalásokat, hogy eloszlassa a Bizottság 2012. decemberi kifogásközléseiben meghatározott versenyjogi aggályokat. A kötelezettségvállalások értelmében a Samsung vállalja, hogy az Európai Gazdasági Térség területén öt évig egyetlen, okostelefonokban és táblagépekben alkalmazott technológiákra vonatkozó – jelenlegi és jövőbeni – szabványba foglalt alapvető szabadalma alapján sem kér ideiglenes intézkedést azokkal a lehetséges jogosultakkal szemben, amelyek vállalják, hogy betartják a megfelelő, tisztességes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes jogdíjak független harmadik fél általi meghatározására irányuló eljárást.

A határozatok valamennyi érdekelt számára iránymutatásként szolgálnak az uniós antitrösztszabályok értelmezéséhez a szabadalmi jog, a versenyjog és a szabványosítás összefüggései által érintett területen.

Az ágazatban jelenleg folyamatban lévő vizsgálatok egyikének tárgya a vezeték nélküli technológián alapuló termékeket és szolgáltatásokat fejlesztő vezető vállalat, a Qualcomm által alkalmazott állítólagos visszaélésszerű gyakorlatok ügye. Az érintett termékek a mobiltelefonokban és széles sávú mobileszközökben használt kommunikációs lapkakészletek (chipsetek). A még előzetes szakaszban tartó vizsgálat megerősíti a Bizottság az iránti elkötelezettségét, hogy biztosítja e piacok versenyképességének megőrzését.

Az online szolgáltatások egyre nagyobb jelentőségű területén a Bizottság folytatta a Google egyes üzleti gyakorlataival kapcsolatos vizsgálatait[14]. A Bizottság azzal kapcsolatos aggályok miatt vizsgálódik, hogy a Google esetleg visszaél a webkeresők, a webkereső-hirdetések, és az ezekre irányuló közvetítés (azaz a Google keresési hirdetések partneroldalakon történő megjelenítése) Európai Gazdasági Térségen belüli piacain meglévő erőfölényével. A keresőmotorokhoz kapcsolódó egyéb szempontokat, például az adatvédelmet és a média sokszínűségét érintő vádak nem tartoznak a vizsgálat hatálya alá, mivel az kizárólag versenyjogi kérdésekkel foglalkozik.

A digitális egységes piac további feltétele a biztonságos és hatékony online fizetés. Az online fizetéseket jelenleg elsősorban fizetési kártyával végzik, noha újabb módozatok is feltűntek már a piacon. A fizetési kártyákat illetően a Bizottság a versenyjogi szabályok keretében továbbra is dolgozik a bankközi díjak csökkentésén (lásd lentebb a pénzügyi szolgáltatásokról szóló szakaszt). 2014 végén politikai megállapodás is született egy bankközi díjakról szóló rendeletről, amely alacsonyabb bankközi díjakat vezet be a fogyasztói kártyás fizetésekre (valamint a fogyasztói kártyával végzett mobil- és internetes fizetésekre). E díjak mértéke megegyezik a korábban az antitrösztszabályok végrehajtására indított eljárások keretében tett kötelezettségvállalásként a nemzetközi fizetésikártya-rendszerek által elfogadott díjakkal.

A szellemi tulajdonhoz kötődő jogokkal kapcsolatos szabályozás és a versenyjogi szabályok végrehajtásának ötvözése: a szerzői jogi, a digitális tartalomra vonatkozó és a technológiaátadási megállapodásokkal kapcsolatos fejlemények

A Bizottság jelenleg vizsgálja a szerzői joggal kapcsolatos uniós jogi keretet annak érdekében, hogy az továbbra is megfeleljen a digitális kor követelményeinek. A szerzői jogi kérdések központi jelentőséggel bírnak a digitális egységes piac kialakításakor: a politikaalkotóknak gondoskodniuk kell arról, hogy a jogok, a jogkorlátozások és a

[14] A Google-t érintő vizsgálatok tárgyáról és eljárásairól a következő címen találhatók további információk: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740.

jogérvényesítés rendszere megfelelő, és igazodik az új körülményekhez. Az egyeztetések során érintett kérdések között találjuk a szerzői jog territorialitásának elvét és azoknak a lehetőségnek a vizsgálatát, amelyek révén ezen elv egységes piacra gyakorolt kedvezőtlen hatásai leküzdhetők.

2014 januárjában a Bizottság hivatalos eljárást indított több jelentős egyesült államokbeli filmstúdió és európai fizetős televíziós szolgáltató ellen. Ezek során a Bizottság azt vizsgálja, hogy a fizetős műholdas televíziós műsorszolgáltatásra és az online fizetős televíziós szolgáltatásokra vonatkozó egyes rendelkezések megakadályozzák-e, hogy a fogyasztók hozzáférjenek más országok fizetős televíziós tartalmaihoz[15].

Az innováció terjesztésének támogatása: a technológiaátadási megállapodásokra vonatkozó új antitrösztszabályok

A Bizottság márciusban új szabályokat fogadott el a technológiaátadási megállapodások uniós antitrösztszabályok keretében történő értékelésére vonatkozóan. Ezek része a felülvizsgált technológiaátadási csoportmentességi rendelet, amely egyes hasznosítási megállapodásokat mentesít az EUMSZ 101. cikkének hatálya alól, valamint a technológiaátadási iránymutatás, amely további útmutatással szolgál a szabályok alkalmazásához[16]. Az új szabályok 2014. május 1-jétől a korábbi technológiaátadási csoportmentességi rendelet és iránymutatás helyébe léptek.

A hasznosítási megállapodások többféleképpen szolgálják a gazdaságot, hiszen: i. segítik az innováció terjesztését, ii. lehetővé teszik a vállalatok számára új termékek és szolgáltatások bevezetését, iii. ösztönzik a ráépülő innovációt, iv. erősítik a kutatás-fejlesztési ösztönzőket azáltal, hogy a költségek megtérülése érdekében kiegészítő bevételi forrásokat hoznak létre. A felülvizsgált szabályrendszer továbbra is tükrözi, hogy a hasznosítás a legtöbb esetben elősegíti a versenyt. Az új szabályok pontosabb iránymutatást nyújtanak a cégeknek ahhoz, hogy a hasznosítás keretében miként ösztönözzék az innovációt és őrizzék meg az egységes piacon meglévő egyenlő feltételeket.

[15] A Bizottság által az AT.40023 sz., *Határokon átnyúló hozzáférés a fizetős televíziós tartalomhoz* ügyben 2014. január 13-án kiadott IP/14/15 sz. sajtóközlemény, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-15_en.htm.

[16] A Bizottság 2014. március 21-i 316/2014/EU rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a technológiaátadási megállapodások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 93., 2014.3.28., 17. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.093.01.0017.01.HUN, valamint a Bizottság *Iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a technológiaátadási megállapodásokra történő alkalmazásáról* című közleménye (HL C 89., 2014.3.28., 3. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.089.01.0003.01.HUN.

3. AZ ENERGIAPIACOK MŰKÖDÉSÉNEK JAVÍTÁSA

Az energia valamennyi gazdasági ágazatban kulcsfontosságú alapanyag, és jelentős kiadási tétel az uniós háztartások számára. Az energiapiacok jelenleg rendkívül komoly kihívásokkal néznek szembe: ezek közül a legfontosabbak a hiányos piaci integráció, a magas kiskereskedelmi árak, az ásványi tüzelőanyagoktól való függés csökkentése (ún. széntelenítés) és az ellátás biztonsága. Politikai iránymutatásában Juncker elnök az energiapolitikának egy új európai energiaunió létrehozásával történő reformjára és átszervezésére hívott fel, amelyre elsősorban az uniós energiaforrások változatosabbá tétele, a megújuló energiaforrások részesedésének növelése, az energiahatékonyság növelése és számos uniós ország energiafüggésének csökkentése érdekében van szükség. A versenypolitika hozzá fog járulni e célok eléréséhez.

A belső energiapiac megerősítését célzó köztámogatások

2014 áprilisában a Bizottság elfogadta a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokra vonatkozó új iránymutatást[17], amely júliusban lépett hatályba.

Az éghajlati célok és az infrastrukturális beruházások fenntartása: az energetikai és környezetvédelmi támogatásokra vonatkozó iránymutatás

Az új iránymutatás ismerteti, hogy a Bizottság miként értékeli majd a tagállamok többek között arra irányuló támogatási intézkedéseit, hogy elérjék a 2020-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai céljaikat, egyúttal pedig orvosolják a például a megújuló forrásokat felhasználó energiatermeléshez nyújtott támogatásokból eredő esetleges piaci torzulásokat. E célból az iránymutatás a megújuló energia piaci alapú támogatásának fokozatos bevezetését javasolja. Ezenfelül több kritériumot is meghatároz arra vonatkozóan, hogy a tagállamok miként mentesíthetik a különösen erős nemzetközi versenynek kitett, nagy energiafelhasználású vállalatokat a megújuló energiaforrások támogatásának finanszírozási terhe alól.

Az új iránymutatás kritériumokat határoz meg annak biztosításához is, hogy az energetikai infrastruktúrára nyújtott támogatások minimalizálják a torzulásokat, előnyben részesítve a határokon átnyúló energiaáramlást javító és a kevésbé fejlett európai régiókban való infrastruktúrafejlesztést ösztönző projekteket. További újdonság, hogy – a piaci torzulásokat minimalizáló módon – lehetőség nyílik támogatással biztosítani a megfelelő villamosenergia-termelést abban az esetben, ha ténylegesen felmerül az elégtelen villamosenergia-termelési kapacitás kockázata.

A Bizottság ezenkívül egyes állami támogatási szabályok végrehajtására szolgáló eljárásokat is egyszerűsített azáltal, hogy a környezetvédelmi és energiapolitikai intézkedések több csoportját a felülvizsgált általános csoportmentességi rendelet hatálya alá vonta[18]. A hatóságok így egyszerűbben és gyorsabban tudják majd végrehajtani ezeket az intézkedéseket, mivel nem lesz szükségük a Bizottság előzetes jóváhagyására. Az új általános csoportmentességi rendelet többek között olyan intézkedéseket tartalmaz, mint (bizonyos feltételek mellett) az energetikai infrastruktúrákra irányuló támogatás, az épületek energiahatékonysági projektjeihez nyújtott támogatás, a megújuló forrásból származó energia előállításához nyújtott működési támogatás, a szennyezett telephelyek mentesítéséhez, valamint a hulladék-újrafeldolgozáshoz és -újrahasználathoz nyújtott támogatás.

[17] A Bizottság közleménye – *Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról* (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628(01).

[18] A Bizottság 2014. június 17-i 651/2014/EU rendelete a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.187.01.0001.01.HUN.

Az új környezetvédelmi és energetikai iránymutatás nem tartalmaz szabályokat a nukleáris energiához nyújtott támogatás tárgykörében, az ilyen támogatást ugyanis közvetlenül a Szerződés állami támogatásra vonatkozó szabályai alapján értékelik. A Bizottság megvizsgálta az Egyesült Királyságnak a Somerset megyei Hinkley Pointban tervezett új atomerőmű építésére és üzemeltetésére irányuló terveit, és megállapította, hogy azok összhangban állnak a Szerződésben foglalt állami támogatási szabályokkal[19]. A részletes vizsgálat során az Egyesült Királyság beleegyezett, hogy jelentősen módosítja a projekt finanszírozási feltételeit, és igazolta, hogy a támogatás tényleges piaci hiányosságot fog orvosolni. A nyújtott állami támogatás így továbbra is arányos marad a kitűzött céllal, és minimálisra csökkenti az egységes piacon belüli versenytorzulást.

A megfizethető energiaárakon és biztonságos ellátáson alapuló európai energiaunió létrehozása

Az energiaszektorban alkalmazott antitröszt-végrehajtási intézkedések a piac – különösen a kelet- és közép-európai piacokon tapasztalható – széttagoltságának, valamint a visszaéléseknek vagy összejátszásoknak az orvosolása révén különösen elősegítették a magas energiaárak kezelését. 2014 márciusában a Bizottság két határozatot fogadott el a villamosenergia-tőzsdékről, amelyek a villamosenergia-piacok hatékony működésének központi elemeként a villamosenergia-kereskedelem szervezett piacaiként szolgálnak.

Az első ügyben a Bizottság két azonnali villamosenergia-tőzsdére, az EPEX Spotra és a Nord Pool Spotra (NPS) vetett ki bírságot, amiért azok megegyeztek arról, hogy az Európai Gazdasági Térségben nem versengenek egymással az azonnali villamosenergia-kereskedési szolgáltatások megszerzéséért[20]. Az azonnali kereskedés rövid távú kereskedést jelent, amelyet például még aznap vagy másnap lebonyolítanak. A jogsértés 2011–2012 között zajlott egészen addig, amíg a Bizottság és az EFTA Felügyeleti Hatóság előzetes bejelentés nélküli ellenőrzéseket végzett a vállalatok telephelyén.

A második ügy az OPCOM román villamosenergia-tőzsdét érintette. A Bizottság bírságot szabott ki az OPCOM-ra, mivel az a román piacon visszaélt piaci erőfölényével, amikor megakadályozta, hogy Románián kívüli uniós villamosenergia-kereskedők bekapcsolódjanak a román villamosenergia-tőzsde azonnali piacain folyó kereskedésbe, és több mint öt éven át mesterségesen akadályozta a piacra lépést[21].

A Bizottság augusztus 12-én kifogásközlést küldött a Bolgár Energiaholding (BEH) részére, mert a bolgár nagykereskedelmi villamosenergia-piacon feltételezhetően erőfölénnyel való visszaélés történt[22]. A Bizottságnak aggályai merültek fel azt illetően, hogy a BEH Bulgária vertikálisan integrált, állami tulajdonú inkumbens energiavállalataként akadályozhatja a nem szabályozott bolgár nagykereskedelmi villamosenergia-piacon folyó versenyt azáltal, hogy területi korlátozásokkal szűkíti a BEH által szolgáltatott villamos energia viszonteladási

[19] SA.34947 sz., *Egyesült Királyság – A Hinkley Point C atomerőműhöz nyújtott támogatás* ügy, lásd a 2014. október 8-i IP/14/1093 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1093_en.htm.

[20] A Bizottság által az AT.39952 sz., *Villamosenergia-tőzsdék* ügyben 2014. március 5-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39952.

[21] A Bizottság által az AT.39984 sz., *OPCOM / Román villamosenergia-tőzsde* ügyben 2014. március 5-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39984.

[22] AT.39767 sz., *BEH villamos energia* ügy, lásd a 2014. augusztus 12-i IP/14/922 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-922_en.htm.

lehetőségeit. Ez a magatartás, ha bizonyítást nyer, torzíthatja a villamos energia egységes piacon belüli elosztását, ami befolyásolja a villamosenergia-piacok likviditását és hatékonyságát, valamint mesterségesen akadályozza a Bulgária és más tagállamok közötti kereskedelmet.

A Bizottság külön vizsgálatban arra keres választ, hogy a BEH, annak gázszolgáltató leányvállalata, a Bulgargaz és gázellátási infrastruktúráért felelős leányvállalata, a Bulgartransgaz az uniós antitrösztszabályokat megsértve akadályozzák-e versenytársaiknak a főbb bolgár gázipari infrastruktúrákhoz való hozzáférését[23].

A Bizottság ezenkívül folytatta a Gazprommal kapcsolatos vizsgálatát a közép- és kelet-európai gázellátás terén alkalmazott árképzési gyakorlatok és lehetséges piacfelosztás tekintetében[24]. Egy további, jelenleg zajló vizsgálat a kőolajtermékeknek és bioüzemanyagoknak a Platts árnyilvántartó ügynökség által meghatározott referenciaáraihoz kapcsolódó esetleges jogellenes gyakorlatokat vizsgálja[25].

A Bizottság – többek között az állami támogatási és összefonódás-ellenőrzési eszközeit alkalmazva – továbbra is aktívan figyelemmel kíséri az energiapiacok fejleményeit. Gondoskodik különösen arról, hogy az értéklánc felső szintjén álló befolyásos piaci szereplők ne próbálkozzanak a lefelé irányuló integrációval, túlzottan megerősítve ezáltal az értéklánc feletti ellenőrzésüket. Részletes vizsgálatot végzett például a Dalkia épületgazdálkodási és -karbantartási szolgáltatónak az EDF francia inkumbens villamosenergia-ipari vállalat általi javasolt felvásárlása tekintetében. A Bizottság feltétel nélkül jóváhagyta az ügyletet, miután meggyőződött arról, hogy az EDF az épületgazdálkodási és -karbantartási piacokon nem fogja kihasználni a villamosenergia-ellátás piacán meglévő erőfölényét[26]. Az állami támogatásokat illetően a Bizottság 2014 júliusában jóváhagyott egy egyesült királyságbeli intézkedést, amely a piaci kapacitás egészét lefedő mechanizmus segítségével kívánja biztosítani a megfelelő villamosenergia-termelést[27].

4. TISZTESSÉGESEBB ÉS ÁTLÁTHATÓBB PÉNZÜGYI SZEKTOR KIALAKÍTÁSA A NÖVEKEDÉS SZOLGÁLATÁBAN

A versenyjogi szabályok pénzügyi szolgáltatási ágazatban történő végrehajtása a válság kezdete óta kiemelt célkitűzés a Bizottság számára. Komoly munka zajlott a banki tevékenység szabályozásának és felügyeletének javítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a bankszektor a gazdasági tevékenységek finanszírozása tekintetében megfelelően működjön. A versenypolitika központi szerepet játszik egy átláthatóbb és stabilabb pénzügyi rendszer megvalósításában.

---

[23] AT.39849 sz., *BEH földgáz ügy*, lásd a 2013. július 5-i IP/13/656 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-656_en.htm.

[24] AT.39816 sz., *Közép- és kelet-európai upstream gázszállítók* ügy, lásd a 2012. szeptember 4-i IP/12/937 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-937_en.htm?locale=en.

[25] AT.40054 sz., *Kőolaj- és bioüzemanyag-piacok* ügy, lásd: MEMO/13/435, 2013. május 14., elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-435_en.htm és MEMO/14/581, 2014. október 9., elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-581_en.htm.

[26] A Bizottság által az M.7137 sz., *EDF/Dalkia en France* ügyben 2014. június 25-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7137.

[27] SA.35980 sz., *Egyesült Királyság – UK Capacity market* ügy, lásd a 2014. július 23-i IP/14/865 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-865_en.htm.

A gazdasági fellendülést támogató megerősített és stabilabb bankszektor

Az euróövezet pénzügyi stabilitásának helyreállítása céljából a Bizottság 2012-ben elindította a bankuniót.

A bankunió megvalósítása

2014-ben jelentős előrelépés történt. 2014. november 4-én teljes körűen megkezdte működését az euróövezeti bankok Egységes Felügyeleti Mechanizmusa (SSM). Az SSM az euróövezeti tagállamok és a bankunióhoz való csatlakozás mellett döntő további uniós országok új bankfelügyeleti rendszere. Az SSM feladata egyrészt annak ellenőrzése, hogy a bankok betartják az uniós banki szabályokat, másrészt a felmerülő problémák kezelése már a korai szakaszban. Az Európai Központi Bank közvetlenül felügyeli a 120 legnagyobb bankcsoportot, amelyek eszközállományukat tekintve az euróövezeti bankszektor 82 %-át képviselik. A többi bankot – az EKB-val szoros együttműködésben – továbbra is a nemzeti felügyeletek ellenőrzik. Az SSM eszközminőség-elemzésből és – az Európai Bankhatóság (EBA) irányításával végrehajtott – stressztesztből álló átfogó értékelést végzett, hogy teljes képet kapjon a felügyelete alá tartozó bankok helyzetéről.

Az SSM alkotja – az egységes szanálási mechanizmus mellett – az európai bankunió két pillérének egyikét. Az egységes szanálási mechanizmust létrehozó rendeletet 2014 áprilisában fogadta el az Európai Parlament. A mechanizmust az euróövezetben és az önként csatlakozó többi tagállamban kell alkalmazni, és 2015. január 1-jén lépett hatályba. Az egységes szanálási mechanizmus kiegészíti az SSM-et, és biztosítja, hogy ha az utóbbi hatálya alá tartozó valamely bank rendkívül nehéz helyzetbe kerül, szanálása hatékonyan, az adófizetők és a reálgazdaság számára a legalacsonyabb költséggel történjen. Az állami támogatási szabályokat mind a mechanizmuson belül, mind azon kívül továbbra is alkalmazni kell, többek között a nemzeti szanálási alapok és a jövőbeli egységes szanálási alap igénybevétele tekintetében, annak érdekében, hogy az egységes piacon belül egyenlő elbánást és egységes feltételeket lehessen biztosítani.

Az állami támogatások ellenőrzése változatlanul biztosította a pénzügyi nehézségekre adott következetes szakpolitikai válaszokat, jelentősen elősegítve az egységes piacon belüli versenytorzulások korlátozását, és egyúttal a szükséges minimumra csökkentve az adófizetők pénzének felhasználását.

2014-ben a Bizottság több határozatot fogadott el egyes bankokra, valamint garanciavállalási és likviditási támogatási programokra vonatkozóan. Ezenfelül a Bizottság folytatta több fejlesztési bank értékelését, amelyek a válság nyomán a kereskedelmi bankokat érintő hitelezési korlátozások miatt nagyobb jelentőségre tettek szert. Az állami támogatási szabályok célja annak biztosítása, hogy a fejlesztési bankok a verseny indokolatlan torzítása nélkül tölthessék be az uniós növekedési program támogatását célzó feladatukat. A British Business Bank (BBB) esetében például a Bizottság jóváhagyta egy az Egyesült Királyságban a kkv-k finanszírozási programokhoz való hozzáférését kezelő integrált szervezet létrehozását[28]. Portugáliában a Bizottság jóváhagyta az Instituição Financeira de Desenvolvimento (IFD)[29], azaz a Fejlesztésfinanszírozási Intézet létrehozását és működésének első szakaszát. Az IFD feladata az európai strukturális és beruházási alapokból a 2014–2020 közötti finanszírozási időszakban Portugália részére elkülönített források, valamint az alapokból támogatott programokból nyújtott visszatérítések kezelése és elosztása lesz.

Az állami támogatások ellenőrzése szintén nagy jelentőséggel bírt a gazdasági és pénzügyi programokkal összefüggésben Görögországban, Cipruson és Portugáliában (utóbbi májusban kilépett a programból), valamint a 2013-ig pénzügyi támogatásban részesülő Írországban és Spanyolországban.

[28] A Bizottság által az SA.36061 sz., *UK Business Bank* ügyben 2014. október 15-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_36061.

[29] A Bizottság által az SA.37824 sz., *Portugál Fejlesztésfinanszírozási Intézet* ügyben 2014. október 28-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37824.

A pénzügyi eszközök piacainak fokozott átláthatósága: végrehajtási intézkedések és szabályozási törekvések

A Bizottság októberben két fontos határozatot fogadott el svájci frank kamatderivatívákkal ügyletelő kartellek kapcsán. Az egyik határozat két bank, az RBS és a JP Morgan ügyében született, amelyek 2008 márciusa és 2009 júliusa között jogellenes kétoldalú kartellben működtek azzal a céllal, hogy befolyásolni tudják a svájci frank LIBOR irányadó kamatlábát[30]. A Bizottság összesen közel 62 millió EUR összegű bírságot szabott ki. A másik határozatban az RBS-re, az UBS-re, a JP Morganre és a Crédit Suisse-re vetett ki bírságot összesen 32 millió EUR értékben olyan kartell működtetése miatt, amely az Európai Gazdasági Térségben kihasználta a svájci frank kamatderivatívák árfolyam-különbözeteit[31]. A bankok mindkét esetben egyezségre jutottak a Bizottsággal. A Bizottság két további határozatot fogadott el pénzügyi referenciamutatók 2013. évi manipulációjában érintett kartellekkel kapcsán[32].

A pénzügyi szabályozás területén májusban elfogadták a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelvet (MiFID II)[33] és a pénzügyi eszközök piacainak szabályozásáról szóló rendeletet (MiFIR)[34]. Ezek az intézkedések az Unió pénzügyi szabályozási programjának részét képezik, amelynek célja az uniós pénzügyi ágazat reformjának megvalósítása, valamint a G20 csoport keretében a pénzügyi rendszer kevésbé szabályozott részeinek kezelésére tett kötelezettségvállalások teljesítése. Az új szabályok javítani kívánják a pénzügyi piacok hatékonyságát, ellenálló képességét és átláthatóságát. Ezenfelül javítani fogják a versenyfeltételeket a pénzügyi eszközökkel folytatott kereskedés és azok elszámolása terén azáltal, hogy harmonizált uniós rendszert hoznak létre a kereskedési helyszínekhez, központi szerződő felekhez és referenciamutatókhoz való megkülönböztetésmentes, kereskedési és elszámolási célú hozzáférés biztosítása céljából.

Az európai fogyasztók érdekeit szolgáló egészséges verseny támogatása a fizetési ágazatban

A kártyás fizetések a hagyományos, a határokon átnyúló és az online vásárlások esetében egyaránt kulcsszerepet játszanak. Az európai fogyasztók és vállalkozások nem készpénzes fizetéseik több mint 40 %-át fizetési kártyával bonyolítják le. A fizetések piacán fellépő versenytorzulások ezért zavart okozhatnak az egységes piac működésében, és jelentős hátrányt okozhatnak az európai fogyasztóknak. Az antitrösztszabályok végrehajtása során a Bizottság

[30] A Bizottság által az AT.39924 sz., *Svájci frank kamatderivatívák* ügyben 2014. október 21-én hozott határozat, lásd az IP/14/1189 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1189_en.htm.

[31] A Bizottság által az AT.39924 sz., *Svájci frank kamatderivatívák* ügyben 2014. október 21-én hozott határozat, lásd az IP/14/1190 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm.

[32] 2013 decemberében a Bizottság vitarendezési eljárás keretében összesen 1,7 milliárd EUR összegű bírságot szabott ki nyolc bankra, amiért kartelleket alakítottak a pénzügyi derivatívák piacán. A Bizottság ezenfelül 2013 márciusában eljárást indított a Crédit Agricole-lal, az HSBC-vel és a JP Morgannel szemben egy euró kamatderivatívákat érintő kartellben való feltételezett részvételük miatt. A vizsgálat jelenleg is tart a szokásos (nem vitarendezési) eljárás keretében. 2014. május 20-án a Bizottság kifogásközlést küldött a három banknak.

[33] Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/65/EU irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.173.01.0349.01.HUN.

[34] Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 600/2014/EU irányelve a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 84. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32014R0600.

időről időre reagált a többoldalú bankközi díjakon alapuló versenyellenes üzleti modellek problémájára. A többoldalú bankközi díjak a kiskereskedők bankjai (beszerzők) által a kártyatulajdonosok bankjainak (kibocsátók) fizetett bankközi díjak. A beszerző bankok ezeket a díjakat rendszerint áthárítják a kiskereskedőkre, amelyek pedig az általuk kínált termékek és szolgáltatások magasabb árai formájában továbbhárítják azokat saját ügyfeleikre.

A Bizottság februárban jogilag kötelező erejűvé nyilvánította a Visa Europe által felajánlott arra irányuló kötelezettségvállalásokat, hogy a vállalat csökkenti a hitelkártyás vásárlásokat terhelő többoldalú bankközi díjait, valamint hogy szabályai reformja révén ösztönözni fogja a nemzetközi versenyt[35]. A hitelkártyákra vonatkozó többoldalú bankközi díjak felső értékét valamennyi fogyasztói hitel és ügylet tekintetében 0,3 %-ban határozták meg, amely 40–60 %-os csökkenést jelent[36]. A Visa Europe emellett vállalta, hogy alacsonyabb (a hitelkártyás ügyletek esetében 0,3 %-os, a betéti kártyás ügyletek esetében 0,2 %-os) nemzetközi bankközi díjakat alkalmaz abban az esetben, ha a beszerzők más országban kínálják szolgáltatásaikat. A meglévő rendszerben az ilyen bankoknak a szolgáltatásnyújtás helye szerinti országban érvényes helyi díjakat kellene alkalmazniuk, ami a jelek szerint mesterségesen széttagolta az egységes piacot. A Bizottság folytatja a Visa Inc. és a Vica International ellen a régióközi (nemzetközi) bankközi díjak ügyében indított eljárást; e díjakat akkor kell megfizetni, amikor a Visa Europe területén kívüli illetőségű kártyatulajdonosok az Európai Gazdasági Térségben vásárolnak Visa hitelkártyájukkal. Ezeket a díjakat a Visa Inc. és a Visa International, nem pedig a Visa Europe határozza meg.

A Bizottság a MasterCard régióközi (nemzetközi) bankközi díjainak, valamint a külföldi vásárlásra vonatkozó szabályainak ügyében is vizsgálatot folytat. Ezzel párhuzamosan a Tanács és a Parlament jogszabályt dolgozott ki, amely két bizottsági javaslat: a kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjairól szóló rendeletre irányuló javaslat[37] és a fizetési szolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslat[38] alapján világosabbá teszi a díjrendszereket, az üzleti szabályokat, valamint a nem banki státuszú gazdasági szereplők piacra lépése megkönnyítésének módját. Miután az Európai Parlament áprilisban elfogadta a két javaslatról szóló jelentéseit, a Tanács 2014 végén elfogadta a két szövegre vonatkozó általános megközelítését.

Az antitrösztszabályok végrehajtásával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat: a MasterCard ügyben hozott ítélet

Az Európai Bíróság szeptemberben helyben hagyta a Bizottság MasterCard ügyben hozott határozatát (C-382/12P. sz. ügy). A Bíróság megerősítette, hogy a multilaterális bankközi díjak az uniós antitrösztszabályokat megsértve versenykorlátozó hatással jártak. Az ítélet különösen fontos, mivel alátámasztja a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok több mint 20 éve tartó és egy jól működő uniós fizetésikártya-piac megteremtését célzó munkáját, amikor kimondja, hogy a multilaterális bankközi díjak meghatározása a versenyjogi szabályok hatálya alá tartozik.

[35] A Bizottság által az AT.39398 sz., *Visa MIF* ügyben 2014. február 26-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf.

[36] 2010 decemberében a Bizottság kötelező erejűvé nyilvánította a Visa Europe által a betéti kártyás fizetésekre vonatkozó többoldalú bankközi díjainak csökkentésére és különféle átláthatósági szabályok bevezetésére tett kötelezettségvállalásokat. E kötelezettségvállalások hatálya 2014 decemberében lejárt.

[37] A Bizottság javaslata – az Európai Parlament és a Tanács rendelete a kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjairól, COM(2013) 550 final, 2013/0265 (COD), 2013. július 24., elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0550:FIN:HU:HTML.

[38] A Bizottság belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelvre irányuló javaslata, COM(2013) 547 final, 2013. július 24., elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1427290049713&uri=CELEX:52013PC0547.

5. AZ EURÓPAI IPAR VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE

A versenypolitika és az iparpolitika ugyanazon érem két oldala: mindkettő javítja az európai vállalkozások hatékonyságát, és felkészíti őket a belföldi és a nemzetközi versenyre.

Célzott közforrások az uniós növekedési potenciál felszabadítása érdekében: az állami támogatások korszerűsítésére irányuló kezdeményezés

Januárban a Bizottság elfogadta a kockázatfinanszírozáshoz nyújtott állami támogatásra vonatkozó iránymutatást, amely hatékonyabb eszközöket biztosít az uniós országok számára az európai kkv-k és közepes tőkeértékű vállalatok finanszírozáshoz jutásának megkönnyítéséhez azok korai fejlődési szakaszában[39]. Az új iránymutatás több támogatásnyújtási lehetőséget és pénzügyi eszközök szélesebb körét biztosítja a tagállamok számára, valamint a tényleges piaci viszonyokkal összhangban álló magasabb küszöbértékeket határoz meg. A kockázatfinanszírozási iránymutatás az állami támogatások korszerűsítésére irányuló kezdeményezésnek[40], azaz az állami támogatások ellenőrzésének átfogó reformja részét képezi, amelynek célja a gazdasági növekedés ösztönzése és más közérdekű célkitűzések megvalósításának előmozdítása.

Ezek egyike a kutatás és az innováció támogatása, a fokozottan innovatív projektek azonban gyakran nagy kockázattal járnak, és finanszírozás hiányában nem minden esetben valósulnak meg. A Bizottság májusban új szabályokat fogadott el, hogy megkönnyítse a kutatást, fejlesztést és innovációt segítő támogatások nyújtását[41]. Az új keretrendszer a közforrások átgondoltabb felhasználásával és az ilyen támogatások jelentős részére vonatkozó csoportmentességnek köszönhetően a bürokrácia csökkentésével elősegíti az esetleges finanszírozási hiányok áthidalását. Hasonló a helyzet az ökoinnovációs projektek esetében, amelyek legtöbbször az innováció nagyobb kockázata és a projekt környezeti vonatkozásai alkotta kettős piaci hiányosságot orvosolnak. Az ilyen beruházások magasabb támogatási intenzitásban részesülhetnek, és ezt az elvet a környezetvédelmi és energetikai támogatásokra vonatkozó új iránymutatás elsősorban az erőforrás-hatékonysági intézkedések esetében alkalmazza.

A több tagállam által megvalósított nagy és kockázatos projektekhez, például a nagyszabású infrastruktúrafejlesztésekhez és más nagy ívű projektek végrehajtásához nyújtott finanszírozás új lendületet adhat az európai beruházásoknak, növekedésnek és munkahelyteremtésnek, valamint javíthatja az Unió versenyképességét. Az állami támogatások korszerűsítésének keretében a Bizottság közleményt fogadott el az európai közérdeket képviselő jelentős projektekről[42], amely új utakat nyit a tagállamok számára az ágazatközi, uniós szintű együttműködést kívánó projektek finanszírozásához.

---

[39] A Bizottság közleménye – *Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan* (HL C 19., 2014.1.22., 4. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52014XC0122(04).

[40] A teljes áttekintést lásd itt: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html.

[41] A Bizottság közleménye – *A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere* (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.198.01.0001.01.HUN.

[42] A Bizottság közleménye az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól (HL C 188., 2014.6.20., 4. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.188.01.0004.01.HUN.

Novemberben Juncker elnök bejelentette az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA)[43] létrehozását, amelynek célja, hogy 315 milliárd EUR értékű beruházást bevonva bővítse az európai beruházásokat. Az ilyen beruházások hatásának maximalizálása érdekében a Bizottság kidolgozza azon államitámogatás-értékeléssel kapcsolatos alapelveket, amelyeket az Alapból nyújtott támogatásra való jogosultság előfeltételeként érvényesíteni kell a projektben.[44]. Amennyiben a projekt eleget tesz ezen követelményeknek és támogatásban részesül az Alapon keresztül, a kiegészítő nemzeti támogatásokat egy egyszerűsített és gyorsított államitámogatás-értékelés keretében fogják megvizsgálni, és a Bizottság ezenfelül mindössze az állami támogatás arányosságát ellenőrzi (a túlkompenzáció elkerülése végett).

2014-ben a Bizottság befejezte a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló iránymutatás[45] felülvizsgálatát. Az új iránymutatás azt kívánja biztosítani, hogy az erőforrások felhasználása hatékonyabban történjen és kevesebb piactorzító hatással járjon annak köszönhetően, hogy az állami támogatások olyan projekteket céloznak, amelyeknél arra valóban szükség van.

Az állami támogatások korszerűsítését célzó kezdeményezés a horizontális elvekre és gyakorlatokra is hangsúlyt helyez annak érdekében, hogy az új iránymutatások beváltsák a hozzájuk fűzött reményeket. A tagállamok pontosabban átlátják majd intézkedéseik költségeit és hasznát annak köszönhetően, hogy az egyes támogatási kategóriák és az új iránymutatás alapján bejelentett programok esetében az általános csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozó nagy projekteket utólagos értékelésnek kell alávetni. Végül, szigorúbb átláthatósági követelmény bevezetésére is sor került.

Új általános csoportmentességi rendelet a növekedést segítő támogatási intézkedések szolgálatában

Az állami támogatások korszerűsítésére irányuló kezdeményezés egyik mérföldköve a felülvizsgált általános csoportmentességi rendelet, amely jóval nagyobb teret ad a tagállamoknak a támogatási intézkedések megtervezésében és végrehajtásában. 2014. július 1. óta a tagállamok többféle intézkedést és nagyobb összegű támogatást nyújthatnak anélkül, hogy ezeket előzetes jóváhagyás céljából be kellene jelenteniük a Bizottságnak. A várakozások szerint az állami támogatási intézkedések háromnegyede és a támogatási összegek kétharmada esetében alkalmazható lesz az új általános csoportmentességi rendelet, ami meggyorsítja a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatás igénybevételét.

[43] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – *Európai beruházási terv*, COM(2014) 903 final, 2014.11.26., elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1427812242523&uri=CELEX:52014DC0903; és Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Stratégiai Beruházási Alapról, valamint az 1291/2013/EU és az 1316/2013/EU rendelet módosításáról, COM(2015) 10 final, 2015/0009 (COD), 2015.1.13., elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1427812320943&uri=CELEX:52015PC0010.

[44] Annak biztosítása érdekében, hogy a jelen kezdeményezés keretében támogatott infrastrukturális és projektberuházások megfeleljenek az állami támogatási szabályoknak, az adott projekteknek kielégítetlen igényeket kell kielégíteniük (tehát nem kettőzhetik meg a meglévő infrastruktúrát), a lehető legnagyobb mértékben be kell vonniuk a magánforrásokat, és nem szabad kiszorítaniuk a magánfinanszírozású projekteket. A támogatott projektek alapelvként valamennyi felhasználó – köztük a gazdasági versenytársak – előtt nyitottak és méltányos, ésszerű és megfelelő feltételek mellett igénybe vehetők, ezáltal megelőzve a belépési akadályok létrehozását.

[45] A Bizottság közleménye – *Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról* (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.249.01.0001.01.HUN.

A tisztességes árú alapanyagokhoz való hozzáférés biztosítása az ipari ágazat számára a kartellek elleni küzdelem és az összefonódásokból eredő versenyhátrány megelőzése révén

A jól célzott köztámogatások elősegíthetik a piaci hiányosságok orvosolását, a tisztességes árú alapanyagokhoz való hozzáférés azonban – különösen a világszintű verseny korában – szintén kulcsfontosságú. A kartellek gyakran a köztes termékeket érintik, amelyek az ipar számára esetleg nélkülözhetetlen alapanyagként szolgálnak, a kartellek tehát ronthatják az európai ipar versenyképességét. 2014-ben a Bizottság a versenyjogi szabályok végrehajtása során számos ilyen kartellt célzott meg.

Az autóalkatrészek ágazatában a Bizottság a 2013. évi, kábelkötegeket érintő ügyet[46] követően 2014-ben két kartellre szabott ki bírságot. Januárban a Bizottság a matracokban, kanapékban és autóülésekben használt rugalmas poliuretánhab négy fő gyártóját – a Vitát, a Carpentert, a Recticelt és a Eurofoamot – sújtotta összesen 114 millió EUR bírsággal[47]. Márciusban két európai vállalat (SKF és Schaeffler) és négy japán vállalat (JTEKT, NSK, NFC és NTN, utóbbi francia leányvállalatával, az NTN-SNR-rel együtt) részesült összesen 953 millió EUR összegű bírságban a gépjárműcsapágyak piacán létrehozott kartell működtetéséért[48]. A gépjárműcsapágyakat személy- és tehergépjármű-gyártók, valamint gépjárműipari alkatrészgyártók használják a járművek mozgó alkatrészei közötti súrlódás csökkentésére.

A Bizottság áprilisban megállapította, hogy az Ervin, a Winoa, a Metalltechnik Schmidt és az Eisenwerk Würth kartellt alakított az acél koptatóanyagok európai árainak összehangolása céljából, ezért 30 millió EUR-t meghaladó összegű bírságot szabott ki[49]. Az acél koptatóanyagok különálló acélrészecskék, amelyeket fémfelületek tisztítására vagy csiszolására alkalmaznak elsősorban az acéliparban, a gépjárműiparban, a kohászatban és a petrolkémiai iparban.

A Bizottság ezenfelül a föld alatti és tenger alatti nagyfeszültségű erősáramú kábelek ágazatában működő tizenegy vállalatra szabott ki bírságot összesen közel 302 millió EUR értékben, amiért azok felosztották egymás között a piacokat és az ügyfeleket[50]. Az erősáramú kábelek a villamos energia továbbítására és elosztására szolgálnak, és föld vagy víz alatt futnak. Többnyire a termelési kapacitást (különösen a megújuló energiaforrásokon alapuló kapacitást) kapcsolják be a villamosenergia-hálózatba, vagy különböző országok villamosenergia-hálózatait kapcsolják össze. Az ilyen vezetékek ára tehát közvetlenül érinti a villamosenergia-fogyasztókat.

A Bizottság szeptemberben bírságot szabott ki az Infineonra, a Philipsre, a Samsungra és a Renesasra (amely ekkor a Hitachi és a Mitsubishi közös vállalkozásaként működött) az

[46] A Bizottság által az AT.39748 sz., *Gépjárműipari kábelkötegek* ügyben 2013. július 10-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39748.
[47] A Bizottság által az AT.39801 sz., *Poliuretánhab* ügyben 2014. január 29-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39801.
[48] A Bizottság által az AT.39922 sz., *Gépjárműcsapágyak* ügyben 2014. március 19-én hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39922.
[49] A Bizottság által az AT.39792 sz., *Acél koptatóanyagok* ügyben 2014. április 2-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39792.
[50] A Bizottság által az AT.39610 sz., *Erősáramú kábelek* ügyben 2014. április 2-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39610.

intelligens kártyák memóriachipjeit érintő, EGT-szintű kartellben való közreműködésükért[51]. Az intelligens kártyákhoz tartozó memóriachipeket mobiltelefonok SIM-kártyáiban, bankkártyákban, személyazonosító igazolványokban és útlevelekben, fizetős televíziós kártyákban és számos más alkalmazásban használják. A Bizottság összesen 138 millió EUR összegű bírságot szabott ki.

Fontos vizsgálat zajlik a haszongépjárművek ágazatában. A Bizottságnak aggályai merültek fel azt illetően, hogy egyes nehéz és közepesen nehéz haszongépjárművek gyártói megegyezést köthettek vagy összehangolhatták árképzési gyakorlatukat az Európai Gazdasági Térségben. A Bizottság novemberben kifogásközlést küldött az érintett vállalatoknak[52].

Ezenfelül az uniós antitrösztszabályok végrehajtása megelőzi, hogy az erőfölényben lévő vállalatok kizárhassák versenytársaikat a piacról, ez pedig különösen fontos a kisebb piaci szereplők, például a kkv-k számára. A kkv-kat egyedi rendelkezések is támogatják, amelyek figyelembe veszik sajátosságaikat, valamint a növekedésben és munkahelyteremtésben játszott jelentős szerepüket. A Bizottság júniusban elfogadta a csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról szóló felülvizsgált közleményt (a továbbiakban: de minimis közlemény)[53], amely mentességet biztosít a meghatározott piaci részesedési küszöböket el nem érő vállalatok közötti, nem súlyosan korlátozó megállapodások számára.

Ezek a megállapodások a versenyt érezhetően nem korlátozó megállapodásnak tekinthetők. A Bizottság útmutatót is közzétett annak érdekében, hogy a vállalatok könnyebben fel tudják mérni, vajon megállapodásaikra alkalmazható-e a de minimis közleményben biztosított mentesség.

A Bizottság arra is ügyelt, hogy a fontos alapanyagok gyártói ne tehessenek szert olyan befolyásra, amellyel az árakat összefonódások révén a versenyképes szint fölé emelhetik. Részletes vizsgálatot követően a Bizottság jóváhagyta az Ineos és a Solvay részvételével működő javasolt közös vállalkozást a rendkívül koncentrált PVC-piacon, ám azzal a feltétellel, hogy a felek jelentős összegű termelésieszköz-csomagot értékesítenek egy versenytárs részére[54].

6. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK ELLENŐRZÉSE HOZZÁJÁRUL A MINDENKI SZÁMÁRA MÉLTÁNYOS ADÓTERHEK BIZTOSÍTÁSÁHOZ

Az Unióban az összes költségvetési bevétel hozzávetőleg 90 %-a adóbevételekből származik[55]. A jelenlegi gazdasági környezetben minden eddiginél fontosabb, hogy valamennyi adófizető megfizesse a rá háruló terheket. A tisztességes adóverseny egyúttal az egységes piac tisztességes működéséhez és az európai vállalatok számára egyenlő feltételek fenntartásához is elengedhetetlen. Juncker elnök politikai iránymutatásában úgy fogalmaz,

[51] A Bizottság által az AT.39574 sz., *Intelligens kártyák memória chipje* ügyben 2014. szeptember 3-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39574.
[52] AT.39824 sz., *Tehergépjárművek* ügy, lásd a 2014. november 20-i IP/14/2002 sz. sajtóközleményt, elérhető a következő címen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2002_en.htm.
[53] A Bizottság közleménye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (HL C 291., 2014.8.30., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.291.01.0001.01.HUN.
[54] A Bizottság által az M.6905 sz., *Ineas/Solvay/JV* ügyben 2014. május 8-án hozott határozat, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_6905.
[55] Forrás: Eurostat.

hogy *„a méltányos teherviselés érdekében az adókijátszás és az adócsalás elleni küzdelem terén fokoznunk kell erőfeszítéseinket – elismerve ugyanakkor a tagállamok saját adórendszerre vonatkozó hatáskörét”*.

Az Uniónak nincs közvetlen hatásköre a nemzeti adórendszerek felett, a Bizottság ugyanakkor kivizsgálhatja, hogy egyes adózási szabályok nem minősülnek-e szelektív adókedvezmények formájában egyes vállalatoknak nyújtott jogellenes állami támogatásnak. Az állami támogatási keretrendszer alkalmazása tekintetében a Bizottság kételyeit fejezi ki a nagy multinacionális vállalatok által az agresszív adótervezés keretében alkalmazott egyes adózási gyakorlatok összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

Az agresszív adótervezés az adófizetési kötelezettség csökkentése céljából az adórendszer jogi alakiságaiból fakadó előnyöket, illetve a két vagy több adórendszer közötti eltéréseket használja ki. Az agresszív adótervezés számos formát ölthet, így például egyéni adómegállapítások útján is történhet. Az adómegállapítások önmagukban nem jelentenek gondot: ezek az adóhatóságok által készített írásbeli vélemények, amelyek egyes vállalatok kérésére pontosítják a társasági adó kiszámításának módját.

Az adómegállapításokat elsősorban a transzferár-megállapodások megerősítése céljából alkalmazzák. A transzferár az azonos vállalatcsoport tagjai közötti kereskedelmi ügyletek során felszámított árat, különösen a vállalatcsoport egyik tagja által az ugyanazon csoport valamely másik tagja részére értékesített termékek vagy szolgáltatások árait jelenti. Ily módon a transzferár befolyásolja az adóköteles nyereség elosztását a vállalatcsoporthoz tartozó, különböző országokban található leányvállalatok között.

Az általános szabályok egyedi esetekre való alkalmazásának pontosítására korlátozódó adómegállapítások nem jelentenek problémát. Az adómegállapítások azonban állami támogatást foglalhatnak magukban, ha azokat konkrét vállalatoknak vagy vállalatcsoportoknak nyújtott szelektív előny biztosítására használják. Amennyiben a valamely vállalat által kapott ellentételezés nem a rendes versenykörülmények között érvényes piaci feltételek mellett nyújtott ellentételezésen alapul, ez a vállalatcsoport egésze tekintetében csökkentheti az adóköteles bevételt. A csoporton belüli vásárlás és eladás helyett a piacról vásárló, illetve árukat és szolgáltatásokat ott értékesítő más vállalatok hátrányba kerülhetnek.

A Bizottság júniusban hivatalos vizsgálatot indított három ügyben: az írországi Apple ügyben[56], a hollandiai Starbucks ügyben[57] és a luxemburgi Fiat Finance & Trade ügyben[58]. Októberben újabb vizsgálat indult Luxemburgban az Amazonhoz kapcsolódóan[59]. A Bizottság abbéli kételyeinek adott hangot, hogy az egyéni adómegállapítások az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülhetnek. E négy hivatalos vizsgálati

[56] A Bizottság által az SA.38373 sz., *Az Apple-nek nyújtott állítólagos támogatás* ügyben 2014. június 11-én hozott határozat a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38373.

[57] A Bizottság által az SA.38374 sz., *A Starbucksnak nyújtott állítólagos támogatás* ügyben 2014. június 11-én hozott határozat a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374.

[58] A Bizottság által az SA.38375 sz., *Az FFT-nek nyújtott állítólagos támogatás* ügyben 2014. június 11-én hozott határozat a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375.

[59] A Bizottság által az SA.38944 sz., *Az Amazonnak nyújtott állítólagos támogatás* ügyben 2014. október 7-én hozott határozat a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról, elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944.

eljárással egy időben a Bizottság folytatja az adómegállapításokkal kapcsolatos átfogóbb vizsgálatát is, amelyben immár valamennyi tagállam érintett.

7. A VERSENYKULTÚRA TÁMOGATÁSA AZ UNIÓN BELÜL ÉS KÍVÜL

A versenykultúra ösztönzése közvetlenül hozzájárul a hatékonyabban működő és így a fogyasztók és a vállalkozások javát szolgáló piacok megteremtéséhez. E célból a Bizottság az Unión belül és világszerte támogatja a versenyhatóságok munkájának összehangolását és a közöttük folyó együttműködést.

Az 1/2003/EK rendelet tíz éve: számvetés és előretekintés

Tíz évvel ezelőtt a Bizottság elfogadta az alapvető reformot jelentő 1/2003/EK rendeletet[60], amely teljesen átalakította az uniós versenyjogi szabályoknak, konkrétabban pedig az EUMSZ 101. és 102. cikkének az alkalmazását. A teljes uniós versenyjog közvetlen alkalmazásán alapuló jogérvényesítési rendszer bevezetésén túl az 1/2003/EK rendelet az Európai Bizottság mellett a tagállami versenyhatóságokat és a nemzeti bíróságokat is feljogosította az uniós versenyjog összes vonatkozásának alkalmazására.

A Bizottság júliusban elfogadta „Az antitrösztszabályok 1/2003/EK rendelet alapján történő érvényesítésének tíz éve: Eredmények és jövőbeli kilátások” című közleményét[61]. A Bizottság számot vet a Bizottság és a tagállami versenyhatóságok közös jogérvényesítési eredményeiről, és meghatározza azokat a területeket, ahol további előrelépés szükséges. A közlemény kiemelt célként tekint a tagállami versenyhatóságok feladataik gyakorlásához szükséges függetlenségének és elegendő erőforrásainak, átfogó és hatékony nyomozati és döntéshozatal jogkörei teljes skálájának, valamint annak biztosítására, hogy hatékony és arányos szankciók kiszabására vonatkozó jogkörök és megfelelően kialakított engedékenységi programok álljanak rendelkezésre minden tagállamban.

Az uniós összefonódás-ellenőrzés hatékonyabbá tétele és ésszerűsítése

2014 júliusában a Bizottság az összefonódás-ellenőrzésnek az összefonódásokról szóló uniós rendelet 2004. évi utolsó átfogó felülvizsgálata[62] óta eltelt tíz évét is értékelte. Ennek keretében az uniós szintű összefonódás-ellenőrzés javítására irányuló javaslatokkal kapcsolatos nyilvános konzultációt indított, és annak eredményeit „A vállalkozások közötti összefonódások uniós ellenőrzésének javítása” című fehér könyvben[63] foglalta össze. A fehér könyv főbb javaslatai többek között a következők voltak: i. az ellenőrzésre nem jogosító kisebbségi részesedésszerzések egyszerű és személyre szabott vizsgálata, ii. a tagállamok és a Bizottság közötti ügyáttételek vállalkozásbarátabbá és hatékonyabbá tétele, iii. az eljárások egyszerűsítése, iv. a tagállamok és a Bizottság, illetve a tagállamok közötti koherencia és

[60] A Tanács 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelete a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=celex:32003R0001.

[61] A Bizottság 2014. július 9-i közleménye – *Az antitrösztszabályok 1/2003/EK rendelet alapján történő érvényesítésének tíz éve: Eredmények és jövőbeli kilátások*, COM/2014/0453, elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1431546739654&uri=CELEX:52014DC0453.

[62] A Tanács 2004. január 20-i 139/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) (HL L 24., 2004.1.29., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX:32004R0139.

[63] Fehér könyv – *„A vállalkozások közötti összefonódások uniós ellenőrzésének javítása"*, COM(2014) 449 final, elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0449&rid=3.

konvergencia előmozdítása az együttműködés erősítése és az ellentmondó eredmények elkerülése érdekében.

A globalizációhoz alkalmazkodó nemzetközi együttműködés

A Bizottság a versenyjogi szabályok megbízható végrehajtásának biztosítására és a versenykultúra támogatására irányuló törekvései messze túlmutatnak az Unió határain. A globalizáció miatt a versenyhatóságoknak világszerte elkötelezetten kell törekedniük arra, hogy a világméretű piacokon ténylegesen egyenlő feltételeket teremtsenek.

A versenyjogi szabályrendszerek számának rohamos növekedése nyomán egyre nagyobb szükség van egy globális közös nevező megtalálására. Ebben az összefüggésben az, hogy a Bizottság milyen mértékben képes megvédeni a versenyt és biztosítani a hatékony jogérvényesítést, attól függ, vajon sikerül-e közös elveket és célokat megfogalmazni. A Bizottság több, versennyel kapcsolatos nemzetközi fórum, többek között az OECD versenybizottsága, a Nemzetközi Versenyügyi Hálózat és az UNCTAD munkájában is aktívan közreműködik e cél elérése érdekében.

Mindemellett a versenyhatóságoknak – köztük a Bizottságnak is – fel kell lépniük a versenyellenes magatartásformák és összefonódások ellen, amelyek hatásai egyre gyakrabban több országot is érintenek. A Bizottság jelenleg az erőfölénnyel való visszaéléshez kapcsolódó ügyek 64 %-ában, az összetett összefonódási vizsgálatok 58 %-ában és a kartellekkel kapcsolatos határozatok 78 %-ában együttműködik Unión kívüli szervekkel. A munka konkrét ügyekben történő összehangolásán túl a Bizottság a továbbiakban is bővíteni és erősíteni fogja a testvérszervezeteivel folytatott többoldalú együttműködést, ideértve a feltörekvő piacokat is.

A feltörekvő gazdaságokkal folytatott együttműködés fejlesztése

Az elmúlt években a Bizottság a legtöbb BRICS-országgal egyetértési megállapodást írt alá, és – eltérő mértékben – szakmai együttműködést is vállalt velük. Ezen a területen fontos lépést jelent a kínai versenyhatóságokkal kialakított szakmai együttműködés, amely 2015-ben az aktuális együttműködési program (EUCTP II.) keretében folytatódik. Ami Indiát illeti, 2014-ben komoly szakmai együttműködési program indult az indiai versenyhatóságokkal (CITD), amely 2018-ig tart majd.

A Bizottság ezenfelül külön figyelmet fordított az Egyesült Államokkal a versenyjogi fejezetet is tartalmazó transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségi megállapodásról (TTIP) folytatott tárgyalásokra is. A tárgyalássorozat 2013 júliusában kezdődött és 2014-ben folytatódott.

A többi európai országhoz fűződő kapcsolatok megerősítése

A tagjelölt országok és a potenciális tagjelölt országok csatlakozásának előkészítését célzó intézkedések kiváló eszköznek bizonyultak a versenykultúra népszerűsítésére. A csatlakozási megállapodásokban előírt szigorú versenyjogi kötelezettségek révén a bővítésben érintett országok jóval a csatlakozást megelőzően fokozatosan átalakítják versenypolitikai keretüket és gyakorlatukat. A csatlakozási tárgyalások terén a munka 2014-ben a szerb jogalkotás átvilágításával és a montenegrói hatóságoknak biztosított segítségnyújtással folytatódott.

Mindemellett megtörtént az Unió és Svájc között 2013-ban aláírt együttműködési megállapodás ratifikálása, és a megállapodás december 1-jén hatályba lépett. Innovatív, második generációs megállapodásról van szó, amely az uniós és a svájci versenyjogi szervek számára egyaránt lehetővé teszi a vizsgálataik során feltárt bizonyítékok egymás közötti cseréjét.

8. VERSENYPOLITIKAI PÁRBESZÉD MÁS INTÉZMÉNYEKKEL

Az Európai Parlamenttel folytatott strukturált párbeszéd

2014-ben a Versenypolitikai Főigazgatóság továbbra is folyamatos strukturált párbeszédet folytatott az Európai Parlamenttel és különösen a Gazdasági és Monetáris (ECON) Bizottsággal. A kinevezését jóváhagyó meghallgatáson Vestager biztos hangsúlyozta az Európai Parlament és a Bizottság közötti szoros együttműködés fontosságát.

Joaquín Almunia, a Bizottság korábbi alelnöke a strukturált párbeszéd keretében két alkalommal – márciusban és szeptemberben – tett látogatást az ECON bizottságnál. November 11-én Vestager biztos első alkalommal látogatott el hivatalos minőségben az ECON bizottsághoz.

Kártérítési keresetek

Az antitrösztszabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetekről szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU irányelvet 2014. december 5-én hirdették ki az Európai Unió Hivatalos Lapjában. Ez a Versenypolitikai Főigazgatóság első rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelve. Almunia alelnök az uniós intézmények közötti szoros együttműködés példájaként üdvözölte az irányelv elfogadását.

Svájci megállapodás

2010 novemberében a Versenypolitikai Főigazgatóság tájékoztatta az Európai Parlamentet a svájci versenyhatósággal a svájci és az uniós versenyjog alkalmazásáról szóló együttműködési megállapodásról folytatott tárgyalásokról. Ezt követően a Tanács hivatalosan felkérte a Parlamentet, hogy adja hozzájárulását ehhez a megállapodáshoz. A Parlament 2014. február 5-én hivatalosan jóváhagyta és üdvözölte ezt a „második generációs megállapodást”. A Parlament egyúttal a jövőbeni megállapodásokra vonatkozó ajánlásokat is megfogalmazott.

A Versenypolitikai Főigazgatóság a folyamat során végig szorosan együttműködött a Parlamenttel.

A kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjai

A kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjairól szóló rendeletre irányuló, 2013. július 27-i bizottsági javaslatot követően az Európai Parlament és a Tanács 2014. december 17-én politikai megállapodásra jutott a kérdésben. A Parlament és a Tanács által az olasz elnökség idején elfogadott jogszabály célja, hogy egyértelművé tegye az uniós országok közötti bankközi díjak helyzetét, amelyekről a Bíróság a MasterCard ügyben hozott, 2014. szeptember 11-i ítéletében megerősítette, hogy azok valóban sértik az uniós antitrösztszabályokat.

A Versenypolitikai Főigazgatóság és az ECON bizottság közötti kommunikáció folyamatos erősítése

A Versenypolitikai Főigazgatóság által az ECON bizottság asszisztensei és politikai tanácsadói számára szervezett rendszeres tájékoztató szemináriumra október 17-én került sor. A szeminárium a 2013. évi éves versenypolitikai jelentés legfontosabb témáira terjedt ki. A Versenypolitikai Főigazgatóság fenntartotta azt a gyakorlatát, hogy rendszeresen tájékoztatja az érintett parlamenti bizottságokat a nyilvános konzultációkról, valamint az új iránymutatások és szakpolitikai dokumentumok elfogadásáról.

A Versenypolitikai Főigazgatóság 327 parlamenti írásbeli kérdés és a bizottsági szolgálatok által összeállított 24 petíció ügyében volt illetékes.

A Versenypolitikai Főigazgatóság együttműködése az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával

A Bizottság a fentiek mellett tájékoztatta az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot (EGSZB) és a Régiók Bizottságát (RB) a legfontosabb szakpolitikai kezdeményezésekről, valamint részt vett a tanulmányozócsoportok és a szekciók ülésein. Az EGSZB január 21-én az általános gazdasági érdekű szolgáltatások megfizethetőségéről (saját kezdeményezésű vélemény), július 9-én a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó iránymutatás felülvizsgálatáról, október 15-én a Bizottság 2013. évi versenypolitikai jelentéséről, december 10-én pedig „A vállalkozások közötti összefonódások uniós ellenőrzésének javítása” című fehér könyvről adott ki véleményt. A Régiók Bizottsága az energiaügyi állami támogatásokra vonatkozó új iránymutatásokról adott ki (saját kezdeményezésű) véleményt április 2-án.